

Aceasta cu adevărat mare și vestită între femei, Cuvioasă și pururea pomenită Parascheva, s-a născut într-un sat al Traciei, numit și din vechime și acum Epivata. Părinții fericitei erau de neam bun și mariți, învâtiți cu foarte mulți bani și averi; mai mult însă îi marea și îmbogățea drept cinstirea lui Dumnezeu și a fi și a se numi creștini. Aceștia dar aducând la lumină pe Cuvioasă, întâi au renăscut-o prin scaldatoarea cea dumnezeiască, apoi pe cale înaintând, o învățară toată îmbunătățirea și așezarea cea după Dumnezeu; iar după ce a trecut al zecelea an, ades mergea cu maica sa la biserica Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și a auzit aceste dumnezeiești binevestiri: "Cel ce voinște a veni după Mine, să se lepede de sine și să ridice crucea sa și să urmeze Mie". Îndată toată a fost cuprinsă de aceasta și iesind din biserică, întâlnind un sârac, ascunzându-se de maica sa și dezbrucând hainele strălucite și luminate ce purta, le-a dat lui și ea a îmbrăcat pe ale aceluia, luându-le pe acestea cu oarecare mestesugire înțeleaptă.

Iar după ce a venit acasă și au văzut-o părinții într-un astfel de chip s-au îngrozit și au bătut-o ca să nu mai facă așa. Ea însă nu numai de două ori, ci de trei ori, și de multe ori, se zice că dezbrucând hainele sale, le-a dat săracilor, într-un nimic socotind pentru aceasta, ocarile, îngrozirile și nesuferitele batai ale părinților. Și acestea, adică în casa părintească erau ca niște preîntâmpinări ale roadelor ce mai pe urmă erau să odraslească în ea și pașiri spre trecerea peste om. Apoi fiindcă nu mai putea suferi durerea duhului în suflet, fără stirea părinților și al celor de un sânge cu ea, și a multimei slugilor, a ajuns la Constantinopol, unde gustând toate bunătățile cele după Dumnezeu, îndestulându-se de dumnezeieștile și sfintele biserici și moastele sfintilor și fiind binecuvântată de sfinții bărbați cei de acolo și întărindu-se cu rugăciunile lor, a ieșit din cetate și a trecut în Calcedon de cealaltă parte și de acolo a venit la Iraclia din Pont, călătorind cu picioarele sale. Iar părinții ei însisi și prin alții (ca nevoia este lesne iscoditoare), mult trudindu-se și locuri din locuri schimbând și cetăți și sate calcând și neaflând-o, s-au întors acasă. Iar preafecită fecioara venind la Iraclia din Pont și sosind la un oarecare locas dumnezeiesc al Maicii lui Dumnezeu și intrând în el cu bucurie duhovnicească, s-a așezat pe pământ și l-a udat cu lacrimi; apoi s-a sculat și prin rugă să umplându-se de har, cincăni ani întregi a petrecut cu răbdare într-acest sfânt locas, tot felul de îmbunătățiri savârșind; căci într-un rugăciunile de toată noaptea făcea stări statornice și de diamant, ajunari neîncetate, batai în piept, tipete, tânguiri cu lacrimi nestinse, iar culcarea jos pe fața pământului, cine după vrednicie va povesti; obiceiul smerit, cugetul cumpătat, curatenia inimii și plecarea ei spre Dumnezeu. Iar acum din destul de acestea desfatându-se a trimis Dumnezeu pe cei ce aveau să o ducă la Ierusalim; căci aceasta dorința o avea și rugă pe Dumnezeu și pe Maica Lui de aceasta. Deci așa pregătită a ieșit din biserică și îngrădită cu ajutorul de sus, a ajuns la Ierusalim și îndestulându-se de toate cele sfinte și bune ale Ierusalimului, unde și blândețele picioare ale Mântuitorului meu Hristos au calcat" și saturându-se și zburdând prin pustiul Iordanului ca o pasare, a nimerit la o viață cinstită de calugarite pustnice și aci a intrat. Însă cât s-a nevoit aci, prin care pe vrajmasul diavol până în sfârșit l-a stins, care mai înainte cu ispite multe și de tot felul a navalit asupra ei, neputând a le da în scris toate, puțin oarecare din ele spre pomenire vom adăuga aci. Băutura întrebuințată apă de izvor, și de aceasta foarte puțină; trebuința asternutului o împlinea o rogojină, iar îmbrăcăminte era o haină și aceasta foarte zdrentaroasă, cântarea pe buze neîncetată, lacrimile de-a pururea. Peste toate acestea înflorea dragostea, iar vârful îmbunătățirilor, smerita cugetare le cuprindea pe toate acestea.

Deci mulți ani răbdând în aratata mânăstire a calugaritelor și nevoindu-se prin foarte multe fapte bune, plinind al douăzeci și cincilea an al vârstei, a ieșit de aci și a venit la loppe și intrând într-o corabie a început a pluti pe calea ce ducea spre casa, și a ajuns cu corabia la limanul patriei sale după ce a suferit multe primejdii ale sfărâmării de corabie, în mare. Apoi pururea pomenită a venit la Constantinopol, și după ce a cercetat dumnezeieștile locasuri și pe sfinții bărbați a plecat și a venit la oarecare sat anume Calicratia și acolo la biserica sfintilor și într-un tot laudatilor Apostoli s-a salasluit, nesocotind petrecerea

parintilor de bun neam si batjocorind întepteste uneltirile vicleanului înselator. Deci doi ani a petrecut acolo neîntinata porumbita si din potopul acestor curgatoare zburând a odihnit cortul ceresc, încredintând sfânt sufletul sau mâinilor îngeresti si prin ei locurilor celor vesnice si dumnezeiesti; iar trupul cel din pamânt si înfrumusetat cu dumnezeiesti îmbunatatiri l-a ascuns în pamânt. Multa vreme dupa aceasta a trecut si cineva, rau cheltuind viata si obstesca datorie împlinind, a fost îngropat aproape de cuvioasa; dar ea n-a vrut a-l suferi, prea viteaza; ci oarecaruia din barbatii sfinti aratându-se în vis: "Ridica, i-a zis, trupul acesta si-l arunca; ca soare fiind si lumina nu pot suferi întunericul si murdaria". Însa zabovind acel dumnezeiesc barbat, divina aratare a cuvioasei socotind-o vedere obisnuita, sau vis normal, si a doua, si a treia iarasi sfânta l-a strigat si cumplit l-a îngrozit. Si dupa ce calugarul si-a venit în sine dupa cum se cuvine si din numele cuvioasei, care îi arata cu degetul locul, prea degrab s-a sculat si cu sârguinta a descoperit poporului vedenia de acolo, care cu totii obsteste alergând ca la o vistierie foarte înavutita au sapat pamântul. Iar dupa ce s-a apropiat de sicriu, se umplea de mireasma, si acel sfânt trup al cuvioasei aflându-l întreg cu totul pazit, cu mâini cucernice l-au adus în biserica Sfantilor Apostoli, umplând aerul de mirezme si tamâieri si cântând dumnezeiesti psalmi. Însa câte minuni a savârsit dupa asezarea moastelor ei aici, Dumnezeu minunilor prin ea si pâna acum savârseste, cu neputinta este în scris a le da; caci covârsesc, ca sa zicem asa si numarul stelelor si nisipul marii. De vreme ce vindeca schiopi, surzi, ciungi, ologi si tot felul de boli, înca si cele atingatoare de moarte; si în scurt a zice, departeaza toata neputinta nevindecata, numai cu atingerea raclei, care nu înceteaza, nici va înceta, îmbelsugat a varsa tamaduirei, cu harul lui Iisus Hristos, Celui ce a preamarit-o. Despre aceea, ca sfintele moaste ale cuvioasei aflate în cetatea Târnovei, capitala oarecând a crailor bulgari, s-a stramutat de aci la Belgrad, si de acolo în orasul Constantinopol, povestesc Evtimie si Rafail; asemenea si Meletie al Atenei si Dositei patriarhul Ierusalimului. Tot la acelasi loc aflam si povestire de stramutarea moastelor ei din orasul Constantinopol aici la Iasi. Adica, "Patriarhul Constantinopolului Partenie batrânul, luând bani de la domnitorul Moldaviei Vasilie, cu cuvânt ca sa plateasca datoriile Patriarhiei, spânzurând de zidul Fanarului din Constantinopol sfintele moaste, ce se pazeau în Patriarhie, le-a trimis aici catre stapânitorul Moldoaviei".

Iata ce zice despre aceasta Cantemir domnitorul Moldovei: "Sfânta Parascheva, precum aflam din cartile bisericesti, era stapâna a satului Epivatelor, pe care apoi l-a câstigat marele Apocavcos, Voievodul însusi stapânitorul Andronic Paleologul. Sultanul Murad al IV-lea a dat voie domnitorului Moldaviei, Vasilie, sa stramute sfintele ei moaste din biserica patriarhala a Constantinopolului; le-a câstigat acestea pentru cele multe si mari binefaceri si slujbe facute sfintei biserici celei mari; ca din însasi veniturile sale a platit peste 260 pungi ce datora ea turcilor si crestinilor. Însa fiindca la turci este oprit a stramuta mort peste trei mile, afara de trupul sultanului, a cheltuit peste 300 de pungi la Poarta otomana, ca sa ia voie pentru stramutarea sfintelor moaste si ca sa ia porunca catre un Capugibasa, ca sa le însoteasca la Moldavia. Toata povestirea aceasta a stramutarii acesteia este zugravita pe peretele de amiazazi al bisericii Sfantilor Trei Ierarhi, unde se afla sfintele ei moaste. Între alte lucruri se înfatiseaza acolo si Capugibasa cu ofiterii lui, mergând la petrecerea sfintelor moaste".

Aceasta stramutare de atunci este descrisa si pe marmura Cuvucliului, unde sunt asezate sfintele moaste, asa: "Cu vointa Tatalui, cu bineplacerea Fiului si cu conlucrarea Sfântului si de viata facatorului Duh, a Dumnezeuului celui marit si închinat în Sfânta si cea de o fiinta si nedespartita Treime.

Binecinstitorul si de Hristos iubitorul Ioan Vasilie Voievod cu mila lui Dumnezeu domnitor a toata Moldavia, fiind râvnitor si aparator al sfintei credinte rasaritene, dupa dumnezeiasca îngrijire, a stramutat din Constantinopol cu multa osârdie si prea multa dorinta aceste cinstite moaste ale Cuvioasei Maicii noastre Parascheva cea din Târnova. Aceasta stramutare a fost a treia. Iar preasfintitul si fericitul a toata lumea patriarh Partenie, cu toata bunavointa si sfatul Bisericii, a trimis aceste sfinte moaste ca pe o vistierie dumnezeiasca, cu prea fericirii trei mitropoliti: Ioanichie al Iracliei, Partenie al Adrianupolei si Teofan al Paleon-Patronului, în zilele prea sfintitului Varlaam mitropolitul Sucevei si a toata Moldavia; iar binecinstitorul si de Hristos iubitorul si cu mila lui Dumnezeu stapân al nostru si domnitor a toata

Moldavia Ioan Vasilie Voievod, de acasa iesind cu evlavie si din tot sufletul primind aceasta nepretuita vistierie, potrivit le-au pus si le-au pastrat în cea noua zidita biserica a Sfintilor Trei Ierarhi si ai lumii dascalii: Vasilie cel Mare, Grigorie de Dumnezeu cuvântatorul si Ioan Gura de Aur, spre cinstea si marirea lui Dumnezeu celui laudat în Treime si spre vesnica solire a Preacuvioasei Maicii noastre Parascheva, pentru lasarea pacatelor sale si a tot stralucit neamul lui. În anul de la Adam 7149, iar al domniei lui al 8-lea, în 13 iunie; în acelasi an s-a nascut si preaiubit fiul lui, Ioan Stefan Voievod, ca-ruia sa-i dea Domnul zile îndelungate si viata de multi ani. Amin".

Din traditie avem povestiri de multe minuni savârsite de cuvioasa în anii cei dinaintea noastra, pe care nu s-a sârguit cineva a le aduna si a le publica spre lauda lui Dumnezeu slavitorul sfintilor Sai; înca si în zilele noastre nu conteneste a face minuni celor ce cu credinta alearga la ea. Caci câti neputinciosi au evlavie la sfintele moaste, alergând cu credinta sau din acoperamânturile puse la capul cel sfânt al Cuvioasei luând si purtând, dobândesc vindecare! Si la neplouare, sau alta nevoie mare, facând litanie crestinii cu sfintele moaste, nu se lipsesc de cerere. Ci si în patria ei Epivata unde, precum se zice, casa ei parinteasca a fost prefacuta în biserica cu numele ei, cuvioasa face multe minuni, careia se cuvine marirea în vecii vecilor. Amin.

In ziua de 13 iunie 1641, cinstitele moaste au fost asezate in minunata biserica a manastirii "Sfintii Trei Ierarhi", ctitoria domnitorului. Cinstitele moaste au ramas aici pana in anul 1884, cand au inceput lucrarile de restaurare a sfantului lacas, fiind mutate in paraclisul manastirii. Dar in seara zilei de 26 decembrie 1888, dupa slujba Vecerniei, din neatentie a ramas aprinsa o lumanare din sfesnicul de langa racla din lemn in care erau asezate cinstitele moaste; peste noapte sfesnicul a ars, iar focul s-a extins la catafalcul pe care era asezata racla, arzand mocnit toata noaptea, fiind prefacut totul intr-un morman de jar. A doua zi dimineata, autoritatile de stat si bisericesci, preotii si credinciosii au constatat ca cinstitele moaste au ramas neatinsse, inca o minune savarsita prin puterea lui Dumnezeu.

Ridicate din mormanul de jar, moastele Cuvioasei au fos adapostite provizoriu in altarul paraclisului de la manastirea Sfintii Trei Ierarhi si in curand stramutate in noua catedrala mitropolitana din Iasi, care fusese sfintita cu putin timp mai inainte, la 23 aprilie 1887. Aici se gasesc si astazi, fiind cinstite de obstea dreptcredinciosilor moldoveni, care ii cer sa mijloceasca pentru ei inaintea tronului ceresc, fiind socotita ca o adevarata ocrotitoare a Moldovei.

In sedinta sa din 28 februarie 1950, Sfantul Sinod al Bisericii noastre a hotarat canonizarea unor sfinti romani, precum si generalizarea cultului unor sfinti ale caror moaste se gasesc in tara noastra. Hotararea respectiva a fost transpusa in fapta in cadrul unor mari festivitati bisericesci in cursul lunii octombrie 1955. In cazul Cuvioasei Parascheva, generalizarea cultului ei s-a facut in catedrala mitropolitana din Iasi, la 14 octombrie 1955, in prezenta a numerosi ierarhi romani, precum si a unor reprezentanti ai Bisericilor ortodoxe Rusa si Bulgara.

De astfel, Cuvioasa Parascheva a fost cinstita in Biserica noastra veacuri de-a randul. Inca de la sfarsitul veacului al XIV-lea exista o biserica cu hramul Prea Cuvioasa Parascheva in Rasinari, langa Sibiu, iar in anul 1408 aflam de existenta unei biserici cu hramul Sfanta Vineri in "Targul Romanului". Multe alte biserici din Moldova sau din alte parti ale pamantului romanesc au acelasi hram. Chipul ei sau scene din viata ei sunt zugravite in diferite biserici romanesti. Dreptcredinciosii crestini de pretutindeni o veneraza atat prin participarea lor la slujbele din 14 octombrie a fiecarui an, iar cei din Iasi si imprejurimi prin inchinarea in fata cinstitelor ei moaste, cerandu-i ocrotire si ajutor.

Drept aceea, sa o cinstim si noi si sa ne rugam asa:

"Spre tine pururea nadajduind, de multe boli si primejdii s-a izbavit tara aceasta, alinand si prefacand mania cea cu dreptate pornita asupra noastra de la Dumnezeu, in buna si milostiva indurare, prin ale tale rugaciuni; dar si acum ingrozindu-ne marile nenorociri, la tine nazuim cu lacrimi, sa ne ajuti ca sa scapam din primejdie si sa cantam lui Dumnezeu: Aliluia." (Din Acatistul Cuvioasei, Condacul 3).

La data de 9 Aprilie 2001 Inalt Prea Sfintitul Daniel Mitropolitul Moldovei si Bucovinei ofera in dar un vesmant al moastelor Sf. Cuv. Parascheva pentru parohia "Doamna Oltea", ca semn de pretuire a credinciosilor care au o deosebita evlavie pentru Sf. Cuv. Parascheva. Vesmantul se gaseste intr-o racla in naosul bisericii in partea dreapta alaturi de icoana Cuv. Parascheva.